

UTTALE TIL FELLES HØYRING AV SØKNADAR OM UTBYGGING AV KRAFTVERK I DALADALEN, OVERFØRING AV VATN TIL LYNGBVATN OG NY TRAFO PÅ HELMIKSTØLEN, FORSAND OG HJELMELAND KOMMUNE.

ARKIVKODE:	SAKSNR.:	SAKSHANDSAMAR:	SIGN.:
S10	2012/658	Jørn Trygve Haug	

UTV.SAKSNR.: 14/2
UTVAL: Arbeidsutvalet i villreinnemnda

MØTEDATO:
03.02.2014

Bakgrunn:

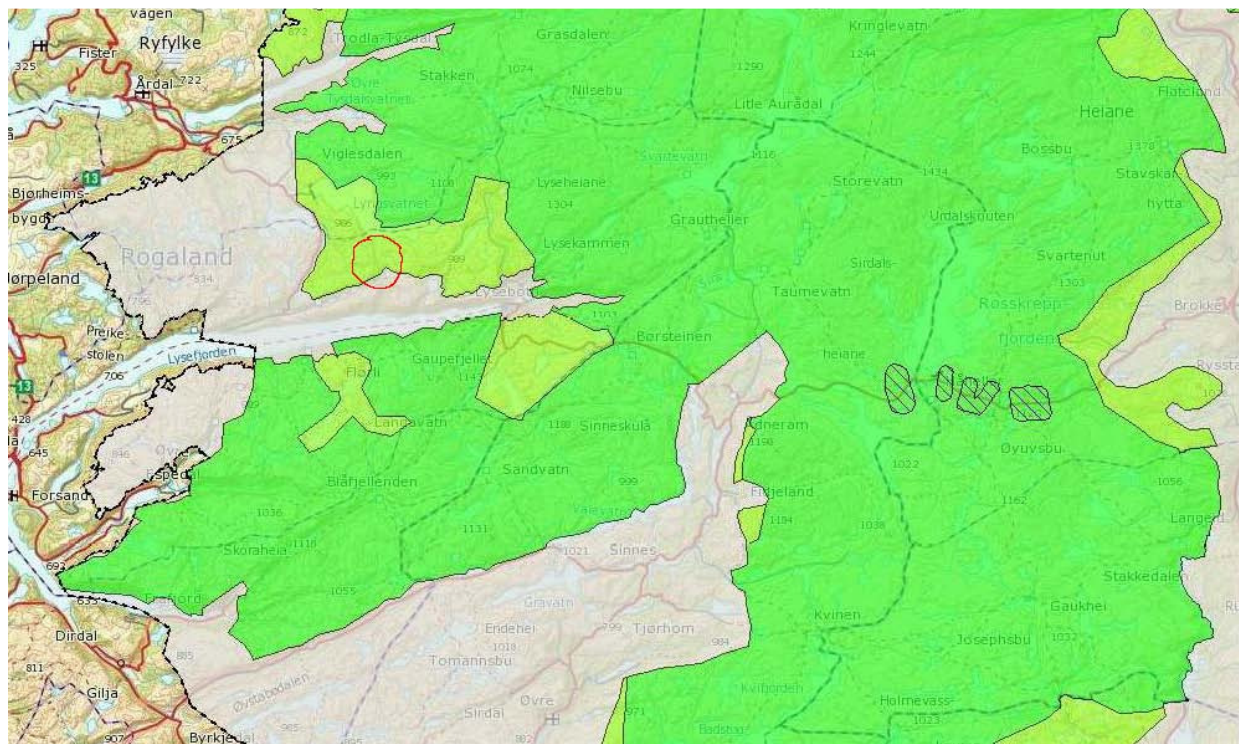
Det ligg føre ein felles høyring av søknadar om vidare vasskraftutbygging i området Daladalen i Forsand og delar av Hjelmeland kommune. Det er Småkraft AS, Lyse Produksjon AS og Lyse Elnett AS som har fremma søknadane. Det er NVE som står for høyringsprosessen. Frist for uttale er 14 februar. Sjå brev frå NVE i vedlegg 1.

Følgjande utbyggingar inngår i høyringa (sjå kart vedlegg 2):

1. Bygging av Dalaåna og Nordåna kraftverk (Småkraft AS)
2. Bygging av Øvre Dalaåna Kraftverk (Småkraft AS)
3. Bygging av ny transformatorstasjon på Helmikstølen (Lyse Elnett AS)
4. Overføring av tre vatn i Øvre del av Dalaåna til magasinet Lyngsvatn (Lyse Produksjon AS)

Utbygging nr. 1-3 nemnd over ligg i *bygdeutviklingssona* jamfør Heiplanen, mens overføring til Lyngsvatn (nr. 4) ligg i *omsynssone villrein*. Ut frå nemnde status i Heiplanen tar uttalen bare føre seg overføringa til Lyngsvatn.

Kartutsnitt som syner staus i Heiplanen. Aktuelle område ringa inn med raudt :

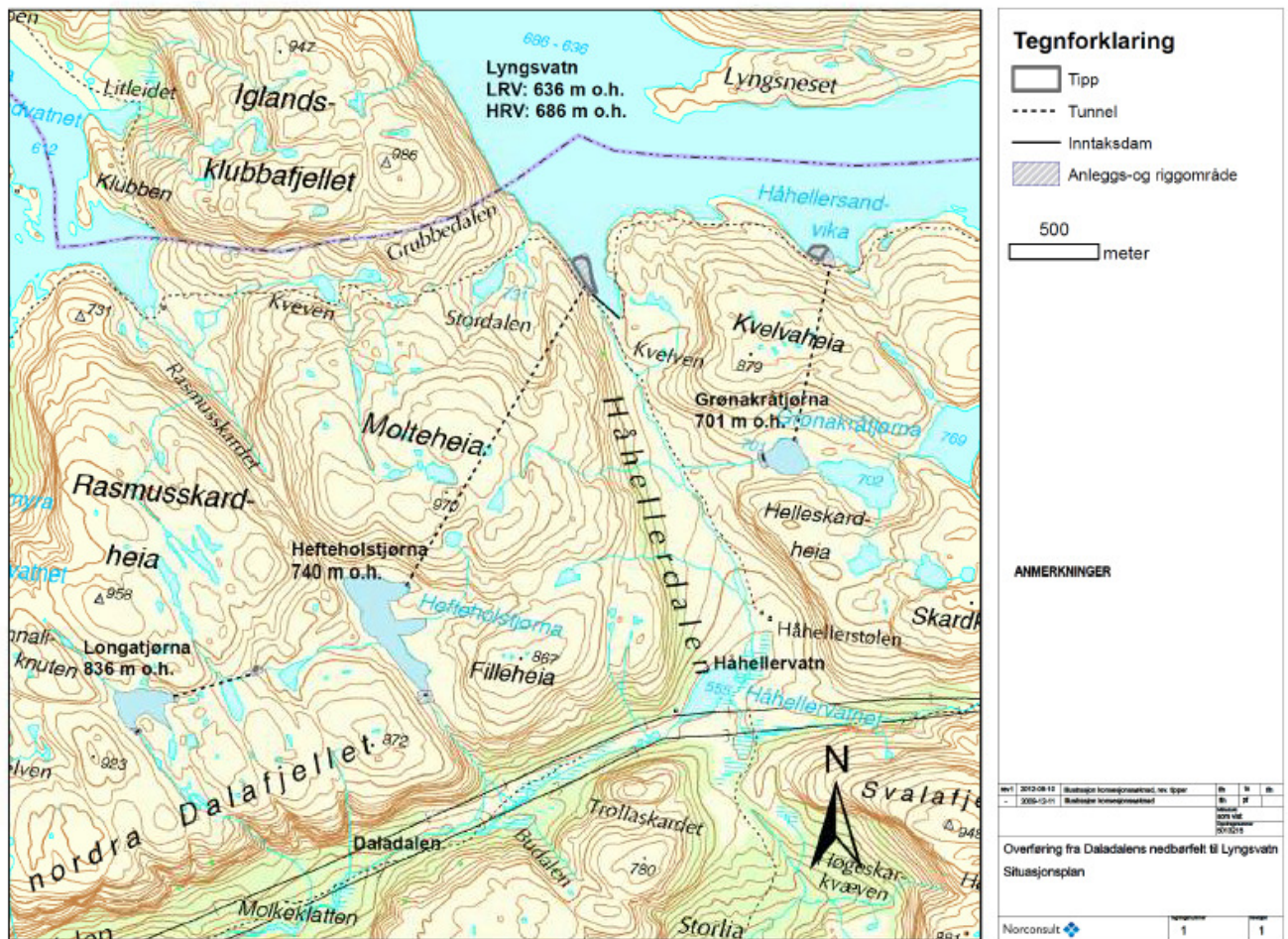

Om utbyggingsplanane (søknad frå Lyse Produksjon AS)

Tiltaket går ut på å føre over tilsiget frå tre vatn i øvre del av Dalaåna til magasinet Lyngsvatn. Vatnet skal nyttast i Lysebotn kraftverk. Dei tekniske inngrepa er som følgjer:

- 450 lang tunnel frå Longatjørna til Hefteholstjørna
- 2050 meter lang tunnel frå Hefteholstjønn til Lyngsvatn
- 1050 meter langt tunnel frå Grønakråtjørna til Lyngsvatn.
- Bygging av låge betongdammar i utløpa av Longatjørna, Hefteholstjørna og Grønakråtjørna. Reguleringshøgda vil vera på 0,5 m, 1 m, og 3 m, men utan noko aktiv styring av vannstanden.

Det går fram av beskrivinga at anlegga skal byggjast utan vegtilkomst. Årleg ny produksjon er rekna til 21GWh. Kartutsnitt på neste side syner plasseringa av inngrepa. Frå tidlegar er området relativt sterkt prega av inngrep i form av reguleringsmagasin (Lyngsvatn), linjenett og vegar.

Omtale av konsekvensar for villrein ved overføring av vatn frå Daladalen til Lyngsvatn
Konsekvensar for villrein er omtala i konsesjonssøknad og konsekvensutgreiing (vedlegg 3 – 4). Her går det fram at særleg ved harde vintre kan enkelte mindre flokkar trekk inn i planområdet. Særleg gjeld dette i området kring Molteheia sør for Lyngsvatn. I anleggsfasen vil forstyrringa auka som følgje av menneskeleg ferdsel og anleggsverksemd. Det er likevel ikkje forventa at tiltaket på sikt (driftsfasen) vil føre til at området vert mindre nytta av villrein.

Vurdering:

Med omsyn til kraftutbygging er utgangspunktet i Heiplanen kap. 2.10.1 at det ikkje bør gjevast løyve til utviding eller bygging av nye kraftanlegg. Unntak kan gjerast for tiltak som ikkje gir vesentleg negativ verknad for villrein, men det må avklarast gjennom konsekvensutgreiing.

Konsekvensane for villrein synast å vera rimeleg godt dekkja opp i konsekvensutgreiinga. Det må likevel noterast at det ikkje synast å vera henta inn villreinfaglig vurdering frå NINA slik NVE har stilla krav om i konsekvensutgreiingsprogrammet.

Som nemnd i konsekvensutgreiinga er det særleg ved harde vintre at området kan ha ein viktig funksjon. Det kan leggest til at tradisjonelt har området til ein viss grad og vore nytta til sommerbeite for bukk. Det har vore få/inga observasjonar av villrein i området dei seinare åra. Truleg heng dette saman med at villreinstammen for tida er relativt låg samt moglege barriereeffektar som hindrar naturleg trekke aust-vest og nord-sør. I ljøs av dette er det viktig at omsyn til villreinen sin områdebruk vurderast i eit langsiktig perspektiv.

For villrein er det særst viktig at nye inngrep ikkje bare vert vurdert isolert men også ut frå ei vurdering av samla belastning. Det vises her til naturmangfoldlova § 10. Setesdal-Ryfylke villreinområde er frå før sterkt prega av menneskeleg påverknad, både i form av tekniske inngrep og ferdsel. I eit slikt perspektiv vert det for snevert å bare vurdere verknaden av dei nye overføringane isolert slik det går fram av konsesjonssøknaden kap. 3.14. Villreinnemnda vil og trekke fram pågåande villreinprosjekt i Setesdal-Ryfylke villreinområde der føremålet er å prøve ut tiltak for å betre trekk aust – vest og nord – sør. Lukkast ein i dette vil dei aktuelle område i større grad kunne nyttast av villreinen i framtida.

Av konsekvensutgreiinga går det fram at det i første rekke er forstyrning i anleggstida som kan ha negativ verknad for villrein. Som avbøtande tiltak går det fram at anleggsarbeid bør avgrensast i sensitive periodar (februar – juli). Ei slik avgrensing vil og vera positivt i høve til villreinen sin bruk av områda. Når det er sagt vil vel værtilhøva uansett vera avgrensande for anleggsverksemd i vinterhalvåret.

Villreinnemnda legg til grunn at trongen for ferdsel i området for å drifte og sjå til anlegga vil vera svært avgrensa. Tilrettelegging for fjernstyring av anlegga (tappeluke mv.) vil vera viktig i den samanheng.

Framlegg til uttale:

Arbeidsutvalet i villreinnemnda syner til Lyse Produksjon AS sine planar om overføring av vatn frå Daladalen til Lyngsvatn

Arbeidsutvalet vil understreke trongen for vurderingar knytt til samla belastning jamfør naturmangfoldlova §10. Arbeidsutvalet saknar og ei villreinfaglig vurdering slik det er gjeven føringar om i konsekvensutgreiingsprogrammet. Ved utarbeiding av ei slik vurdering ber arbeidsutvalet om å få denne tilsendt med moglegheit for supplering av uttalen.

Ut frå opplysningane som ligg føre har ikkje arbeidsutvalet store innvendingar til Lyse Produksjon AS sine planar om overføring av vatn frå Daladalen til Lyngsvatn. Arbeidsutvalet vil likevel peike på viktigheita av at villreinen sin bruk av områda vert vurdert i eit langsiktig perspektiv der bruken bruken kan andre seg over tid.

Utover dette syner arbeidsutvalet til vurderingane i saksframstillinga.

Saksprotokoll i Arbeidsutvalet i villreinnemnda - 03.02.2014

Framlegg til uttale vart samrøystes vedteke.

Uttale:

Arbeidsutvalet i villreinnemnda syner til Lyse Produksjon AS sine planar om overføring av vatn frå Daladalen til Lyngsvatn

Arbeidsutvalet vil understreke trongen for vurderingar knytt til samla belastning jamfør naturmangfoldlova §10. Arbeidsutvalet saknar og ei villreinfaglig vurdering slik det er gjeven føringar om i konsekvensutgreiingsprogrammet. Ved utarbeiding av ei slik vurdering ber arbeidsutvalet om å få denne tilsendt med moglegheit for supplering av uttalen.

Ut frå opplysningane som ligg føre har ikkje arbeidsutvalet store innvendingar til Lyse Produksjon AS sine planar om overføring av vatn frå Daladalen til Lyngsvatn. Arbeidsutvalet vil likevel peike på viktigheita av at villreinen sin bruk av områda vert vurdert i eit langsiktig perspektiv der bruken bruken kan andre seg over tid.

Utover dette syner arbeidsutvalet til vurderingane i saksframstillinga.

Kopi til:

NVE – konsesjonsavdelinga. Pb. 5091 Majorstuen. 0301 OSLO